

*r*K

RIJKSBUREAU VOOR KUNSTHISTORISCHE DOCUMENTATIE *NETHERLANDS INSTITUTE FOR ART HISTORY*

D

Inventaris van het archief van

JAC. VAN DEN BOSCH

(1868-1948)

binnenhuisarchitect, meubelontwerper, graficus en schilder

1895-1948 (-1975)

Lidy Visser

Den Haag
2001

INHOUD

1.	Inleiding	
1.1.	Lotgevallen van het archief	3
1.2.	Klapper en bijlagen behorend bij de autobiografie	3
1.3.	Opusboek	3
2.	Inventaris	
2.1.	Stukken van algemene aard	5
2.2.	Openbaar leven	5
2.2.1.	Het Binnenhuis	5
2.2.1.1.	Algemeen	5
2.2.1.2.	Ontwerptekeningen en foto's van uitgevoerd werk	6
2.2.1.3.	Tentoonstellingen	8
2.2.1.4.	Overige	8
2.2.2.	Overige activiteiten	9
2.2.3.	Publicaties	9
2.3.	Documentatie	9
2.4.	Annex	10
3.	Bijlage op de autobiografie	11

1. Inleiding

1.1. Lotgevallen van het archief

In 1961 werd een deel van het archief van de binnenhuisarchitect, meubelontwerper, graficus en schilder Jacob Pieter (Jac.) van den Bosch (1868-1948) door zijn zoon, de heer H. van den Bosch aan het RKD geschonken.

In 2001 werd het archief aangevuld met materiaal afkomstig van het Drents Museum/Stichting Schone Kunsten rond 1900. Dit deel van het archief heeft het RKD in langdurige bruikleen van het Drents Museum. Het betreft de volgende inv.nrs.: 3-4, 6-12, 56, 58-59, 61-64, 66, 71-72, 74-77, 79-80, 82, 84.

De inv.nrs. 23-47, 49 bevatten een aantal ontwerptekeningen en foto's van uitgevoerde ontwerpen voor 't Binnenhuis, die in langdurig bruikleen zijn. Hieronder volgt een lijst met de betreffende opusnummers:

opusnummers: 17, 25, 27, 32, 43, 61, 65, 86, 97, 110, 205, 313, 346, 353, 377, 486, 494, 571, 573, 597, 608, 612, 623, 633, 722, 732, 746, 871, 907, 912 (pianokast), 912, 930, 937, 944, 990, 1095, 1096, 1097, 1103, 1167, 1154, 1158, 1173, 1178, 1189, 1200, 1262, 1263, 1264, 1308, 1478, 1395, 1465

Meerdere opusnummers op een foto:

134/543/542
178/697/708
61/61a Berlage/193
126 Berlage/178/509/697
423/776
1194/1198

1.2. Klapper en bijlagen behorend bij de autobiografie (inv.nrs 1, 3-4)

De klapper is een door Jac. van den Bosch gemaakte eigentijdse toegang op de bijlagen van zijn autobiografie. Helaas zijn niet alle bijlagen aanwezig. De aangetroffen nummers zijn in een aparte lijst - wat uitgebreider dan in de klapper - omschreven en in de inventaris opgenomen (zie 3. Bijlage).

1.3. Opusboek (inv.nr 5); fotokopie

Als (adjunct-) directeur van de befaamde Amsterdamse woninginrichtingsfirma 't Binnenhuis hield Jac. van den Bosch in het opusboek chronologisch de bestellingen bij. Naast het opusnummer werden jaartal, omschrijving van het bestelde stuk, naam van de eerste opdrachtgever, verkoopprijs en bijzondere bemerkingen opgenomen.

De opusnummers (uit de beginperiode betreft het Romeinse cijfers) die op de ontwerptekeningen en foto's van uitgevoerd werk staan geannoteerd (inv.nrs 13-55), corresponderen met de nummers in het opusboek.

De ontwerpen (foto's en tekeningen) voor 't Binnenhuis zijn numeriek op opusnummer en per ontwerper (Jac. van den Bosch, H.P. Berlage en Chris Lebeau) geordend.

Soms zijn er meerdere opusnummers op één foto of tekening te vinden. Hiervan zijn kopieën

gemaakt. Deze kopieën zijn ook numeriek op opusnummer geordend met achterop de verwijzing naar het origineel.

Als extra informatie en toegang op de inv.nrs. 13-55 is het opusboek dus goed te gebruiken. De ontwerpen van H.P. Berlage voor 't Binnenhuis (inv.nrs 52-54) zijn in het opusboek te vinden op pag. 74-85. De ontwerpen van H. van den Bosch, opusboek pag. 86-88, zijn niet in het archief aangetroffen.

Hoezeer Jac. van den Bosch persoonlijk bij 't Binnenhuis betrokken was, blijkt uit de aantekeningen die hij in het opusboek maakte over zijn schilderijen en tekeningen na de periode van 't Binnenhuis.

Het archief van Jac. van den Bosch is zeer verweven met 't Binnenhuis. Het is een combinatie van een persoons- en bedrijfsarchief.

Het archief heeft een omvang van 2.8 meter.

Raadpleging

Het archief is openbaar.

Citeerinstructie

Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD), Den Haag, archief Jac. van den Bosch, inv.nr ...

2. Inventaris

2.1. Stukken van algemene aard

1. Afschrift, door Jac. van den Bosch in 1943 vervaardigd, van zijn autobiografische manuscript uit 1937, met aanvullingen tot 1941, met foto's. 1 deel.
2. Losse aantekeningen, foto's en correspondentie afkomstig uit de autobiografie, 1939 en z.j. 1 omslag.
3. Bijlagen op de autobiografie, 1901-1939. 7 omslagen.
N.B. Zie de aparte lijst van deze bijlagen in de inventaris (zie '3. Bijlage' van deze inventaris).
4. Klapper op de bijlagen, z.j. 1 deel.
5. Kopie van het *Opusboek* met gegevens over de bestellingen bij 't Binnenhuis, chronologisch en op opusnummer geordend, 1895-1943. 1 deel.
N.B. Bevat tevens gegevens betreffende schilderijen, tekeningen en ontwerpen van Jac. van den Bosch na de periode van het 't Binnenhuis.
85. Ingekomen brief van de Maatschappij van Nijverheid (Departement Arnhem) betreffende de toekenning van de Zilveren medaille voor een ingezonden ontwerp, 1903. 1 stuk
N.B. Deze brief, afkomstig uit de brievencollectie van het RKD, is in augustus 2006 aan het archief toegevoegd.

2.2. Openbaar leven

2.2.1. Het Binnenhuis

2.2.2.1. Algemeen

6. Ingekomen brieven van 't Binnenhuis, 1901-1902, 1932. 1 omslag.
7. Uitgaande brief en onderlinge correspondentie van de commissarissen/directie van 't Binnenhuis, 1906 en z.j. 1 omslag.
8. Financiële stukken betreffende het pand aan de Looiersgracht 47 te Amsterdam, 1915. 2 stukken.

9. Statuten van 't Binnenhuis te Amsterdam; drukwerk, 1916. 1 deel.
10. Notulen van vergaderingen van 't Binnenhuis. 1899-1901. 1 omslag.
11. Inschrijvingsbiljet en prospectus betreffende een obligatielening. 1911 en z.j. 1 omslag.
12. Uitnodigingen voor een tentoonstelling van 't Binnenhuis. 1923. 1 omslag.

2.2.1.2. Ontwerptekeningen en foto's van uitgevoerd werk

13. Vroege ontwerptekeningen en foto's van door Jac van den Bosch uitgevoerd werk, met Romeinse cijfers; chronologisch geordend, 1895-1899. 1 pak.
N.B. Zie voor de beschrijving het *Opusboek*, inv.nr 5.
- 14-50 Ontwerptekeningen en foto's van uitgevoerd werk voor 't Binnenhuis door Jac. van den Bosch, ca. 1900-1931, 1935, 1942-1943. 35 pakken en 2 omslagen.
N.B. Numeriek geordend op opusnummer. Zie voor de beschrijving het *Opusboek*, inv.nr 5.
  14. nrs. 1-3, 7, 13, 17, 20, 25, 27, 29, 32, 41-43, 45-47, 50, 53, 55, 57-60.
  15. nrs. 61, 65, 67-69, 75-78, 80, 86, 92-95, 97-98.
  16. nrs. 103-104, 109-110, 113-114, 119, 121, 126, 133-134, 153, 168-169, 171, 173-178, 180-181, 185-187, 191, 193.
  17. nrs. 205, 217, 219, 224, 230, 233, 236, 238, 241, 245, 247-250, 256, 274-275, 289, 291-292, 299.
  18. nrs. 302, 310, 313, 316, 321-323, 326-327, 330-336, 338, 346-350, 353, 357, 361, 364-365, 367-368, 375-378, 385, 387, 390, 393-394, 396-397, 399-400.
  19. nrs. 402, 417, 420, 423-424, 429, 432, 436-437, 440-442, 444-449, 453-454, 463, 465-468, 470, 472-473, 477, 481-482, 485-488, 490, 493-498, 500.
  20. nrs. 501-502, 505-506, 509-511, 513, 518, 521-523, 525, 530-531, 533-534, 537-538, 542-543, 546.
  21. nrs. 551-552, 554, 559, 568, 570-571, 569/573, 575, 587, 591, 594-595, 599,
  22. nrs. 602, 605, 608, 612-615, 617, 623, 633, 659, 665, 672, 674, 696-697.
  23. nrs. 702, 704-705, 708, 710, 716, 720, 732, 734, 736, 745-746, 762, 768-769, 774, 776, 800.
  24. nrs. 802-803, 805-812, 816-817, 819, 821-822, 824-828, 831-835, 837-841, 844, 848-849.

25. nrs. 850-854, 856-858, 861-863, 868, 871, 873-880, 882-883, 885, 887, 889-890, 895-900.
26. nrs. 901, 903-912, 914-919, 921, 923-931, 934-939.
27. nrs. 940-948, 950-953, 957, 960-962, 964-968, 971, 973-975, 977-980, 982-991, 994-998-1001.
28. nrs. 1001-1002, 104-1005, 1007, 1010, 1011, 1013-1017, 1019-1022, 1024, 1026, 1029-1043, 1045, 1047-1048, 1050, 1073, 1075, 1091-1092, 1094-1097.
29. nrs. 1103, 1108-1110, 1115, 1117, 1124-1125, 1128, 1130, 1133, 1134, 1137, 1139, 1148, 1151, 1154, 1158, 1161, 1171-1178, 1183, 1186-1191, 1193-1194, 1196-1198, 1200.
30. nrs. 1201-1202, 1204-1206, 1208-1209, 1212-1216, 1218-1224, 1228-1229, 1237, 1239-1240, 1242-1245, 1247, 1249, 1255-1256, 1258-1260, 1262-1265, 1267-1268, 1271-1278, 1281-1282, 1284, 1286-1289, 1292-1293, 1295-1299.
31. nrs. 1308, 1395, 1420-1421, 1436, 1451, 1453-1456, 1458-1460, 1462-1463, 1465-1466, 1469, 1471, 1476-1479, 1481, 1485-1491, 1495-1496, 1498, 1500.
32. nrs. 1501, 1503, 1505-1509, 1511-1514, 1516-1518, 1520, 1522-1523, 1527-1532, 1534-1536, 1546-1547.
33. nrs. 1552, 1555-1557, 1561, 1564-1566, 1568-1570, 1572, 1578-1582, 1585, 1587, 1589-1590, 1593-1599.
34. nrs. 1601-1603, 1605, 1610, 1612-1616, 1618, 1620-1621, 1623-1632, 1634-1642, 1645-1646, 1649.
35. nrs. 1651, 1653-1674, 1676-1681, 1684-1691, 1694-1700.
36. nrs. 1701-1703(1717), 1705-1706, 1708-1710, 1712-1713, 1715-1716, 1720, 1723, 1725, 1729-1730, 1732, 1737-1745, 1747-1749.
37. nrs. 1750, 1752-1757, 1760-1768, 1770-1772, 1775-1781, 1783-1790, 1793-1795, 1797.
38. nrs. 1801, 1803-1804, 1809-1817, 1819-1820, 1822-1825, 1827-1830, 1832-1833, 1837-1846, 1848, 1850.
39. nrs. 1851-1852, 1857, 1862, 1864-1865. 1867-1869, 1874-1881, 1885-1886, 1890-1894, 1896-1899.
40. nrs. 1907, 1909-1910, 1913-1914, 1918, 1920-1930, 1932, 1937-1944, 1946-1947.
41. nrs. 1950-1955, 1957-1966, 1968-1975, 1978, 1980-1982, 1986-1987, 1989-1990, 1992, 1994-1996, 1998-2000.
42. nrs. 2004-2007, 2009-2011, 2015-2016, 2020, 2022, 2030-2033, 2035, 2040-2046, 2051-2053, 2069-2070, 2081.
43. nrs. 2121-2123, 2127, 2134, 2136, 2150, 2157-2159, 2162, 2164-2166, 2168-2169.
44. nrs. 2170-2171, 2174, 2176, 2178-2179, 2181, 2183, 2186-2190, 2193-2194, 2198.
45. nrs. 2203-2204, 2210, 2212, 2216-2217, 2219, 2222, 2225-2226, 2231-2234, 2236-2238, 2240-2249.

46. nrs. 2253, 2255, 2258-2260, 2262, 2268-2275, 2277-2278, 2283, 2286-2291, 2293-2294, 2296-2297, 2300.
47. nrs. 2301-2308, 2311-2323, 2326, 2331-2332, 2334, 2336-2338, 2340-2342, 2347, 2350-2351.
48. Zonder nummer (ontwerptekeningen).
49. Zonder nummer (foto's van uitgevoerd werk).
50. Zonder nummer (foto's van diverse interieuren).
51. Foto's van uitgevoerd werk voor 't Binnenhuis zonder naam en nummer, z.j. 1 omslag.
- 52-54 Ontwerptekeningen en foto's van uitgevoerd werk van H.P. Berlage voor 't Binnenhuis, ca. 1900-1917. 2 pakken en 1 omslag.
N.B. Numeriek geordend op opusnummer. Zie het *Opusboek*, inv.nr 5.
52. nrs. 1, 14, 18-19, 22, 25, 28-30, 32, 37-38, 41, 46, 52, 57-58, 61-61a, 72, 79, 82, 88, 96-98, 100, 103, 106, 112, 125-126, 131, 146, 151-152, 154, 156-157, 163, 165, 171, 176, 199.
53. nrs. 202, 210, 214-217, 219, 227, 232, 236, 236, 238, 242-243, 245, 249, 251-252, 254-255, 265, 270, 286, 289, 296-297, 300-301, 303-319, 327, 330-336, 339, 352, 354, 361, 367.
54. Zonder nummer.
55. Foto's van uitgevoerd werk van Chris Lebeau voor 't Binnenhuis, 900 en z.j. 1 omslag.
56. Gemarmerde papieren, en een gedrukt ontwerp, z.j. 1 omslag.

2.2.1.3. Tentoonstellingen

57. Foto's van schilderijen door R.N. Roland Holst voor een mahonie-werkkamer naar een ontwerp van H.P. Berlage, [1913]. 1 omslag.
N.B. Betreft de inzending van 't Binnenhuis voor een tentoonstelling in Leipzig

2.2.1.4. Overige

58. Kopie van een plan voor het verbouwen van een villa te Eindhoven, aanbesteed door 't Binnenhuis, 1903. 1 stuk.
59. Blauwdrukken van Jac. van den Bosch voor de villa van dr. de Graaf aan de Julianalaan te Oosterbeek, 1912. 1 stuk.
60. Tekening 'Kijkje in 't Binnenhuis' door S.H. de Roos, z.j. 1 stuk.

61. Foto's van 't Binnenhuis aan het Rokin en aan de Raadhuisstraat, beide te Amsterdam, 1900 en z.j. 1 omslag.

2.2.2. Overige activiteiten

62. Foto van een Lustrum van Architectura et Amicitiae, ca. 1905. 1 stuk.
63. Kopie van een brief van de commissie belast met een onderzoek inzake de hervorming van de tekenschool voor Kunstambachten, 1918. 1 stuk.
64. Stukken betreffende de Busken Huet-Stichting, 1937-1938. 1 omslag.
65. Manuscript 'Toelichtende beschrijving bij mijn Architectonische Fantasie voor een Raadhuis te Amsterdam', met losse foto's, 1938-1939. 1 deel.
66. Kopie van een plan inzake de verbouwwerkzaamheden voor huize 'Sorgh-Vliet' te Bloemendaal, z.j. 1 stuk.

2.2.3. Publicaties

67. Foto's van uitgevoerd werk voor 't Binnenhuis, afkomstig uit diverse tijdschriften, [1901] en z.j. 1 omslag.
68. Overdruk uit 'Onze Kunst' (nr. 5, mei 1915), met daarin een artikel door Jac. van de Bosch, 1915. 1 deel.
69. Voordracht 'De waarde der schoonheid van het Ambacht en het behoud daarvan' door Jac. P. van den Bosch; drukwerk, 1930. 1 deel.
70. Brochure 'Tapijten' door Jac. van den Bosch, met zwart-wit afbeeldingen, z.j. 1 deel.

2.3. Documentatie

71. Album met knipsels uit dag- en weekbladen over onder andere de Beurs van Berlage, 't Binnenhuis en tentoonstellingen, met correspondentie, 1886, 1893, 1895, 1898-1904. 1 deel.
72. Advertenties van 't Binnenhuis in het Nederlandsch Weekblad 'De Samenleving', 1910-1911. 1 omslag.
73. Artikel 'Karakterschets' over Jac. van den Bosch in 'Netscher's Revue', ca 1920.

- 1 deel.
74. Oude agenda met krantenknipsels over 't Binnenhuis, tentoonstellingen en kunstenaars, met uitnodigingen voor tentoonstellingen, 1923-1924. 1 deel.
75. Oude agenda met krantenknipsels over de internationale tentoonstelling voor toegepaste kunst van 1925 te Parijs, 1923-1925. 1 deel.
- 76-77 Plakboeken met krantenknipsels, voornamelijk necrologieën, en jubilea van kunstenaars, 1923-1949, 1975. 2 delen.
N.B. De knipsels zijn na 1948 verzameld door E. van den Bosch, dochter van Jac. van den Bosch.
76. 1923-1926, 1928, 1930-1938.
77. 1939-1949, 1975.
78. Artikel over Jac. van den Bosch door H.G. Cannegieter in Morks-Magazijn, 1931. 1 deel.
79. Plakboek met krantenknipsels over huize 'Sorgh-Vliet' te Bloemendaal, jubilea en necrologieën van Jac van den Bosch en diverse personen, 1938, 1943, 1940, 1947-1948, 1950-1963, 1965, 1967.
N.B. Knipsels zijn na 1948 verzameld door E. van den Bosch, dochter van Jac. van den Bosch.
80. Boekje over Gédéon Busken Huet (1860-1921), z.j. 1 deel.
81. Artikel van H. Ellen over Jacob van den Bosch in het tijdschrift 'Onze Kunst', z.j. 1 deel.
82. Artikel van S.H. de Roos over Jac. van den Bosch; drukwerk, z.j. 1 deel.
- 2.4. Annex**
83. Foto's, door het RKD vervaardigd, van ontwerptekeningen en meubelstukken, z.j. 1 omslag.
84. Scriptie 't Binnenhuis. De geschiedenis van een firma. 1900-1929' door Gerlofke Hekelaar; kopie, z.j. 1 omslag.

3. **Bijlagen bij de autobiografie**

N.B. Zie inv.nr. 3.

1. Manuscript van 'Plan Associatie' van medewerkers van 't Binnenhuis, en 'Algemene Voorwaarden', 1901. 1 stuk.
2. Manuscript en typoscript met een overzicht van werkzaamheden van 't Binnenhuis, 1901. 1 omslag.
3. Tekst van een betoog van K.P.C. de Bazel over de naamgeving van de V.A.N.K. (Vereeniging voor Ambachts- en Nijverheidskunst), 1904. 1 stuk.
4. Tekst van een betoog van Jac. van den Bosch betreffende de naam van de V.A.N.K., (Vereeniging voor Ambachts- en Nijverheidskunst), 1904. 1 stuk.
5. Circulaire van de Vereeniging voor Ambachts- en Nijverheidskunst (V.A.N.K.) betreffende een tentoonstelling in Milaan. 1906. 1 stuk.
6. Stukken betreffende de inzending van de leden van de V.A.N.K. voor de Wereldtentoonstelling te Brussel. 1910. 1 omslag.
7. Dossier inzake het 'Indisch Binnenhuis'; plan met L. Zwiers, 1911. 1 omslag.
8. Concept van een rede gehouden ter opening van de tentoonstelling te Dordrecht, 1912. 1 stuk.
9. Statuten van de Vereeniging 'Het Van Beethoven Huis' te Amsterdam, z.j. 1 stuk.
10. Conceptstatuten 'Het Kunstenaarshuis', een ontwerp voor een prospectus, en een circulaire van het verbond van Nederlandsche Kunstenaarsverenigingen, 1913 en z.j. 1 omslag.
11. Agenda's van de Algemene Vergadering en het Algemeen Kunstenaars-congres van het Verbond van Nederlandse Kunstenaarsverenigingen, 1913. 1 omslag.
12. Statuten en afschrift van de akte van oprichting van de N.V. 'Werkplaatsen de Oude Eik' te Amsterdam, 1913. 1 omslag.
13. Conceptbrief van de directie en commissarissen aan de aandeel- en obligatiehouders betreffende het voorkomen van een faillissement van 't Binnenhuis, 1915. 1 stuk.
14. Overeenkomst tussen W. Gieben en Jac. van den Bosch over de overname van 't Binnenhuis door Jac. van den Bosch, 1915. 1 stuk.

15. Overeenkomst tussen W. Gieben en Jac. van den Bosch betreffende de verkoop van de N.V. 'Werkplaatsen de Oude Eik', 1915. 1 stuk.
16. Akte van oprichting van de 'Naamloze Vennootschap tot het ontwerpen en vervaardigen en verkopen van huisraad, voorheen 't Binnenhuis, opgemaakt ten kantore van notaris M.D.J. van Stockum te Amsterdam, 1915. 1 stuk.
17. Circulaire betreffende de oprichting van 'eene inrichting tot meubilereering en versiering der woning' door W. Gieben, 1915. 1 stuk.
18. Brief van de 'Crediet en Handelsbank voor Nederland en Koloniën' betreffende de verstrekking van een lening van 10.000,- gulden aan Jac. van den Bosch, 1915. 1 stuk.
19. Contract met de fabriek voor artistieke metaalbewerking 'Winkelman en van der Bijl' te Amsterdam, 1919. 1 stuk.
20. Concept-overeenkomst betreffende de overname van 't Binnenhuis door Jac. van den Bosch, Amsterdam, 1915. 1 stuk.
21. Circulaire van een akte van geldlening, 1916. 1 stuk.
22. Compromis inzake het conflict tussen W. Gieben en Jac. van den Bosch betreffende het auteursrecht, 1915. 1 stuk.
23. Stukken betreffende de oprichting van een Centrale School voor Binnenhuisarchitectuur te Amsterdam, 1919-1920. 1 omslag.
24. Jaarverslagen van 't Binnenhuis over de jaren 1901-1915, 1917-1927, met een financieel overzicht over 1916, een overeenkomst over het directeurschap van Jac. van den Bosch en stukken betreffende de liquidatie van de N.V. 't Binnenhuis, 1901-1928. 1 omslag.
25. Voordracht van Jac. van den Bosch, gehouden voor het Genootschap Architectura et Amicitia te Amsterdam; handschreven en gedrukt, 1900. 1 omslag.
26. Typoscript van de voordracht 'De waarde der schoonheid van het ambacht en het behoud daarvan', gehouden door Jac. van den Bosch op het congres van de Middenstandsbond te Groningen, 1930. 1 deel.
27. Notulenboek van vergaderingen van aandeelhouders van 't Binnenhuis, 1901-1915. 1 deel.
28. Notulenboek van de Algemeene vergaderingen van aandeelhouders van het N.V. 't Binnenhuis, 1915-1929. 1 deel.

29. Stuk betreffende een lening van N.V. 't Binnenhuis aan J.J.N. Exter, 1921. 1 stuk.
30. Overlijdensbericht van J.L. van Ishoven, geschreven door H. Ellens; handgeschreven, 1931. 1 stuk.
31. 'Toelichtende beschrijving bij mijn Architectonische Fantasie voor een Raadhuis te Amsterdam', gebonden manuscript met losse foto's, 1938-1939. 1 deel.